

Biblioteka pedagogiczna – skarbnica wiedzy (nie tylko) dla nauczycieli: lekcja biblioteczna dla uczniów klasy 5 szkoły podstawowej

Anna Kowalska, Kujawsko-Pomorskie Centrum Edukacji Nauczycieli we Włocławku

Opublikowano 3.03.2011

Miejsce przeprowadzenia zajęć: wypożyczalnia i magazyny Biblioteki Pedagogicznej.

Czas zajęć: 60 minut.

Cele:

1. W zakresie wiedzy:

- wymieniają znane im typy bibliotek;
- tłumaczą znaczenie słowa „pedagog” (objaśniają, dla kogo gromadzi zbiory biblioteka pedagogiczna, w razie trudności, korzystają z encyklopedii);
- nazywają najważniejsze wydziały biblioteki;
- określają podstawowe typy gromadzonych przez biblioteki materiałów;
- nazywają podstawowe elementy służące wyszukaniu książki w katalogu (tytuł, autor).

2. W zakresie umiejętności:

- wyszukują i odczytują konkretne hasło w encyklopedii;
- korzystają z podstawowych indeksów w katalogu bibliotecznym (autor, tytuł, przedmiot);
- z pomocą prowadzącej odnajdują książkę na regale w magazynie kierując się objaśnionymi uprzednio zasadami układu materiałów.

3. W zakresie postaw:

- uczniowie przedstawiają swoją postawę względem czytelnictwa,
- wypowiadają się na temat swoich domowych księgozbiorów.

Metody pracy:

- podająca (elementy wykładu),
- pokazowa (obserwacja),
- werbalna (pogadanka),
- zajęcia praktyczne (zamawianie książek poprzez katalog),
- gra dydaktyczna (krzyżówka multimedialna).

Formy pracy:

- zbiorowa,
- indywidualna.

Środki dydaktyczne:

- Wielka encyklopedia PWN. T. 20, Warszawa 2004,
- komputer z połączeniem internetowym i rzutnik,
- multimedialna krzyżówka opracowana w programie HotPotatoes 6.

Wprowadzenie

- Powitanie uczniów i przeprowadzenie czynności porządkowo-organizacyjnych.
- Rozpoczęcie lekcji od pogadanki na temat bibliotek, z których uczniowie mieli do tej pory okazję korzystać. Ustalenie, jakie funkcje pełnią te biblioteki (wypożyczają, udostępniają materiały na miejscu w czytelni).
- Zwrócenie przez prowadzącą uwagi na nazwę biblioteki, w której się znajdujemy. Zadaniem uczniów jest wyjaśnienie, co znaczy słowo „pedagogiczna” lub „pedagog”.
- W przypadku, gdy uczniowie nie potrafią określić, co znaczą te słowa, sięgamy po odpowiednie źródło informacji. Uczniowie wybierają to źródło spośród znanych sobie opracowań informacyjnych. Wybierają tom encyklopedii, który zawiera słowo „pedagog”, samodzielnie odnajdują hasło i odczytują je głośno. Podczas pracy z encyklopedią zwracamy uwagę na to, jak uporządkowane są w niej hasła.
- Znając definicję słowa „pedagog”, uczniowie określają, kim są użytkownicy biblioteki pedagogicznej.

Omówienie

- Po ustaleniu, kim są użytkownicy biblioteki pedagogicznej, uczniowie zostają poproszeni o określenie, jakiego typu zbiory gromadzą biblioteki. Wymieniają przy wsparciu nauczycielki materiały tradycyjne, multimedialne i elektroniczne (książki, czasopisma, płyty z filmami, muzyką i programami, komputery z połączeniem internetowym).
- W celu weryfikacji zgromadzonych informacji na temat typów zbiorów, uczniowie przechodzą pod opieką nauczycielki do magazynów bibliotecznych. Uczniowie poinformowani zostają o tym, że wchodzą do magazynów jako wyjątkowi goście, ponieważ na co dzień wstęp mają do niego tylko bibliotekarze. W magazynie uczniowie potwierdzają lub uzupełniają zebrane informacje na temat typów zbiorów (mogą na przykład zauważyć kasyety VHS).
- W magazynie nauczycielka rozpoczyna pogadankę na temat księgozbioru. Uczniowie wypowiadają się na temat swoich prywatnych zbiorów (jak duże są ich domowe kolekcje, na jaki temat są książki, które się w nich znajdują, czy lubią czytać, w jaki sposób są ich księgozbiory uporządkowane). Zostają zachęcani do dokładnego sprawdzenia tych informacji po powrocie do domu.
- Zadaniem uczniów jest określenie, w jaki sposób uporządkowane są książki na regałach bibliotecznych (mogą to zrobić na podstawie numerów widniejących na regałach). Jednocześnie dowiadują się, jak liczne są zbiory biblioteki.
- Uczniowie przekonują się naocznie o wielkości zgromadzonych zbiorów poprzez odbycie spaceru po magazynie biblioteki.
- Na zakończenie wędrowki nauczycielka wskazuje miejsce, w które trafiają książki zwracane przez użytkowników i zamówienia czekające na odbiór. Nauczycielka pyta uczniów o to, w jaki sposób czytelnik może znaleźć informacje o zgromadzonych tu zbiorach. Uczniowie wskazują na katalog biblioteczny.
- Przechodzimy do wypożyczalni biblioteki, gdzie przygotowany jest sprzęt komputerowy z dostępem do katalogu biblioteki oraz rzutnik, który pozwoli wszystkim uczniom obserwować, co dzieje się na ekranie.
- Nauczycielka objaśnia, jak dotrzeć do katalogu biblioteki poprzez wyszukiwarkę internetową, opisuje podstawowe elementy katalogu bibliotecznego. Uczniowie wskazują najważniejsze kryteria wyszukiwania w katalogu bibliotecznym (tytuł, autor). Nauczycielka dodatkowo tłumaczy, do czego służy wyszukiwanie według przedmiotu publikacji.

- Zostaje zaprezentowana uczniom karta biblioteczna użytkownika. Logujemy się dzięki niej do katalogu.
- Chętny uczeń samodzielnie wyszukuje książkę lub płytę oraz udaje się z prowadzącą do magazynu, gdzie zamówiony materiał odnajdujemy na półce. Ćwiczenie powtarzamy do trzech razy korzystając z różnych indeksów (tytuł, autor, przedmiot). Przyniesione książki i/lub płyty zgodnie z przebiegiem procesu wypożyczania zostają wpisane na konto czytelnika. Pod opieką prowadzącej chętny uczeń wpisuje zamówienia na konto oraz je z niego zdejmuje. Prowadząca w tym czasie objaśnia, na jak długo czytelnik może książkę wypożyczyć, ile książek można mieć na koncie.

Podsumowanie

- Uczniowie proszeni są o skupienie się na mającym nastąpić zadaniu. Zostają poinformowani o tym, że zadaniem ich będzie wspólne rozwiązanie krzyżówki multimedialnej poświęconej wiedzy na temat biblioteki (załącznik do konspektu). Czas przeznaczony na rozwiązanie krzyżówki jest ograniczony do 10 minut. Prowadząca odczytuje rymowane pytania, uczniowie, którzy odgadną odpowiedź, wypełniają krzyżówkę hasłem.
- Podziękowanie za udaną współpracę na lekcji i pożegnanie.

Bibliografia:

1. Wielka encyklopedia PWN. T. 20, Warszawa 2004.